

Inkijk in het vrouw zijn

Tallose gedachten doorkruisen ons hoofd en we krijgen te maken met wisselende gevoelens. Wat tonen we daar uiterlijk van? Is het mogelijk om ons gemoed te visualiseren? Een afbeelding legt vaak een moment-opname van onze gesteldheid vast. Het toont een aspect van wie we zijn. Tatjana Gerhard toont met haar recente schilderijen in Be-Part dat het anders kan. Ze schildert indringende beelden. Een lieflijk gelaat of zogenaamd masker, waar we ons graag achter verbergen, maakt plaats voor personages die hun ware aard blootstellen.

Indra DEVRIENDT

De in Gent wonende en werkende Tatjana Gerhard (*1974) is gefascineerd door de weergave van de mens. Ze schildert geen natuurlijke samenhang, maar plaatst terugkerende lichaamsdelen in variërende houdingen naast en over elkaar. "Vroeger waren het asexuele wezens, nu zie je dat het vrouwen zijn", vertelt ze. "Als ik een vrouw afbeeld, wil ik meerdere facetten van haar tonen. Ik hou ervan om haar innerlijk te visualiseren, om het mentale naar buiten te brengen en fysiek te laten worden."

Ze maakt een aantal schilderijen die refereren aan iconische werken uit de kunstgeschiedenis. "Ik ben mij bewust van het beeld van de vrouw in de kunstgeschiedenis. Het boeit mij hoe ze werd afgebeeld, meestal door mannen. Ik wil een vrouw op mijn manier tonen." We zien een interpretatie van 'Het Turks Bad' van Ingres, 'De Geboorte van Venus' van Botticelli en 'De Piëta' van Michelangelo. De vrouwen van Gerhard zien er minder lieflijk uit. Ze hebben geen egale huid die hun innerlijk verbergt. Laag per laag schildert Gerhard in zinderende kleuren en toetsen veranderende emoties over elkaar. De gebalde gevoelens van een mentale zoektocht zorgen voor wringende, ongemakkelijke beelden. "Ik hou van beelden die aantrekken en afstoten tegelijkertijd. Pas dan is een beeld voor mij interessant." Ook een reeks portretten legt het innerlijk bloot. Het suggereren van beweging, het terugkeren van zintuigen en de meer-voudige kijk op een gelaat tonen wisselende gevoelens. In sommige schilderijen benadrukt

ze onze buitenkant met afgietvormen of maskers. Daar accentueert ze een starre vorm die een omhulsel vormt voor wat er zich innerlijk afspeelt. "Afhankelijk van de omstandigheden zetten mensen een masker op. Ze tonen slechts dat wat ze willen," duidt ze.

Ze geeft de mens gefragmenteerd en vaak abstract weer. Daarom gebruikt ze ogen, monden, borsten en haar als tekens om haar beelden leesbaar te maken. Ogen en monden plaatst ze vaak in een kader. "Ik gebruik kaders om iets te beklemtonen of om de compositie van een schilderij in balans te brengen." De ruimte rond haar personages is artificieel. "Ik benadruk dat het slechts om een constructie gaat om de aandacht op mijn figuren te richten." Ze heeft vooraf geen concreet plan, het werk ontstaat intuïtief en al schilderend. Elk werk is een lange zoektocht waar toeval en momenten van beslissen elkaar afwisselen.

Spanning

'Rag Doll Act', de titel van deze tentoonstelling, verwijst naar een circusact waarbij een lenige mens zich gedraagt als lappenpop en wordt bewogen door andere mensen. "Het is een mens die niet in staat lijkt om zelf te bewegen. Het is alsof hij niet helemaal aanwezig is. Ook de aspecten van manipulatie en controle interesseren me. Tijdens het schilderen ben ik constant bezig met loslaten en weer controle zoeken. Vaak weet ik niet meer hoe ik tot iets gekomen ben. Ik laat me manipuleren, al weet ik niet door wie: misschien door mezelf? Iets drijft mij ergens diep vanbinnen om dit werk te maken. Ik stel mezelf soms vragen over waarom ik iets doe, maar ik kan er geen antwoord op geven. Ik wil dat de werken zelf vragen oproepen, vandaar dat ik weinig schilderijen titels geef. Ik laat opening voor interpretatie."

Grote doeken die ze recent schilderde, tonen reusachtige vrouwelijke lappenpoppen die haast uit het doek barsten. De spanning is te snijden. Hun ogen staan star en hun innerlijk blijft verscholen achter een log lichaam. Ze zijn wilder geschilderd dan eerdere werken en de achtergrond ervan is ondefinieerbaarder. Achter een van de lappenpoppen staat iemand die de controle houdt. De pop oogt afhankelijk, onderdanig en niet in staat om voor zichzelf te denken en voelen.

Recente schilderijen op klein formaat zijn abstracter en nog explosiever van sfeer. Lichaamsdelen vormen een hoop alsof de huid

niet langer bestand was om door onderhuidse spanningen alles samen te houden. Ogen en monden blijven herkenbaar en geven uiting aan de inwendige onrust. "Ik weet nooit wat het volgende zal zijn. Elk werk drijft me tot iets nieuws, naar een beeld waar ik heen wil, al ben ik er nog niet. Toch voel ik dat ik stap voor stap dichterbij kom."

'Rag Doll Act' tot 24 juni in Be-Part, Westerlaan 17, Waregem. Open zo-vr van 11-17 u. www.bepartlive.org
'Het Gouden Paviljoen', groepstentoonstelling tot 20 mei in De Warande, Warandestraat 42, Turnhout. Open van wo-zo van 10-17 u. www.warande.be
'Lust, Laughter & Liquor', groepstentoonstelling 6 mei in Gallery Sofie Van de Velde, Leon Stynenstraat 21, Antwerpen. Open van do-zo van 14-18 u. www.sofievandevelde.be

Tatjana Gerhard, 'Ohne Titel', 2017, oil on canvas, 200 x 170 cm, TG-2017-009

